

HORIZONTI

EKOLOŠKI INFORMATOR • GODINA IX • BROJ 28. • SUBOTICA, MART 2011. • BESPLATAN PRIMERAK

OTVOREN PRVI ARHUS CENTAR U VOJVODINI

Potpisivanjem Memoranduma o razumevanju između Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja, grada Subotice i Otvorenog univerziteta, u prisustvu brojnih gostiju, 4. marta, je svečano otvoren Regionalni Arhus centar Subotica, prvi u Vojvodini, drugi u Srbiji. Centar uspostavlja saradnju između građana i lokalne samouprave, zauzima se za primenu Arhuske konvencije koja reguliše pravo na informaciju, učešće javnosti u donošenju odluka i pravo na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine i zalaže za njenu implementaciju u Srbiji na pokrajinskom nivou, počev od Severnobačkog i Severnobačkog okruga.

Nastavak na 3. strani

HORIZONTI

Ekološko udruženje građana HORIZONTI je od osnivanja 1999. godine počelo sa štampanjem istoimenog ekološkog informatora u cilju pospešivanja komunikacije i protoka informacija, pre svega između ekoloških organizacija i predstavnika lokalne vlasti, ali i uopšte informisanja građana o najznačajnijim temama iz oblasti zaštite životne sredine. U međuvremenu je prerastao u gradski informator i raden je kroz različite projekte drugih organizacija, poput Udruženja TERRA'S uz podršku Službe za komunalne poslove, preduzetništvo i zaštitu životne sredine, koja je od 1. januara 2011. godine, reorganizovana u Službu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj.

Ovaj 28. broj Ekološkog informatora HORIZONTI je rezultat projekta Udruženja TERRA'S pod nazivom „Primena Arhuske konvencije za bolju zaštitu životne sredine“ podržanog od strane Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja i Grada Subotice.

УДРУЖЕЊЕ TERRA'S

Elektronska verzija informatora se nalaze na Internet adresama: www.terras.org.rs i [www.subotica.rs/životna sredina](http://www.subotica.rs/životna_sredina)

Izdavač:

Udruženje TERRA'S
Trg cara Jovana Nenada 15,
24000 Subotica
Telefon/fax: 024-554-600 lokal 123

Urednik izdanja:
Snježana Mitrović

Saradnici:
Ljiljana Krajnović
Jasminka Mrkonjić

Prevod:
Čila Nemet

Tehnička priprema i štampa:
REprint, Subotica

Tiraž: 800

Sadržaj:

- Otvoren prvi Arhus centar u Vojvodini
- Modeli za primenu Arhuske konvencije – zeleni saveti i odluka
- Gradska eko – događanja i NVO vesti
- Javna rasprava – Nacrt Lokalnog plana upravljanja otpadom Subotice

NAŠA EKOLOŠKA SLIKA – MOŽE I OVAKO

Palić, kao turistička destinacija, je godinama muku mučila sa divljim deponijama. Ne tako davno, i tzv. vikend naselje je bilo zatrpano smećem. Lokacija sa slike je bila pravo ruglo. Među-

tim, decenijama se niko nije zapitao gde će Palićani i vikendaši da odlaju otpad? I evo - u prošlogodišnjoj akciji „Očistimo Srbiju“, očistila se jedna od većih i stalnih divljih deponija, nakon ko-

je je usledilo organizovano odvoženje smeća što je rezultiralo nestankom divlje deponije. Očito da nije bio u pitanju nedostatak ekološke svesti građana, već je zatajio neko ko treba da brine o uređenju.

OTVOREN PRVI ARHUS CENTAR U VOJVODINI

- *Potpisivanjem Memoranduma o razumevanju između Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja, Grada Subotice i Otvorenog univerziteta, 4. marta, svečano otvoren Regionalni Arhus centar Subotica*

U ime resornog ministra, obratio se, **Miladin Avramov**, državni sekretar, koji je naglasio da se ulaže velika energija kako bi se problematika, na neki način nametnuta principima Arhuske konvencije, sprovela do kraja zajedno, jer samo tako se može doprijeti ovom segmentu društva.

Zamenik šefa Misije OEBS u Srbiji, **Tomas Mur**, je rekao da Arhus centar predstavlja nov koncept u Srbiji, jer podržava i ohrabruje glas građana i njihovo direktno učešće u donošenju za njih važnih odluka. Centar će, kako je naveo, da omogući dijalog između lokalnih vlasti i građana o svim važnim ekološkim pitanjima.

SEMINAR ZA ADVOKATE

U okviru radnog dela otvaranja Arhus centra održan je seminar za advokate i predstavnike ekoloških organizacija, na temu trećeg stuba Arhuske konvencije: pravo na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine. Predavanje je održao, **Sreten Đorđević**, advokat iz Valjeva, koji je, između ostalog, prezentovao slučajeve iz prakse kojima se potvrđuje da je ova oblast tek u razvoju. Seminar je deo projekta Udruženja TERRA'S pod nazivom „Primena Arhuske konvencije za bolju zaštitu životne sredine“, podržanog od strane Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja i Grada Subotice.

Sekretar Pokrajinskog sekretarijata za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, **dr Slobodan Puzović**, je istakao da je Arhus centar u Subotici potreban kao spona između pojedinaca, građana ili udruženja koji deluju u okviru mesnih zajednica i nadležnih organa na lokalnom, pokrajinskom ili republičkom nivou i da može da bude ključni segment zajedničkog rada, razumevanja i unapređenja tih odnosa na dobrobit životne sredine i ljudi.

Pozdravljajući goste i sve one koji su doprineli otvaranju Arhus centra, **Saša**

Vučinić, gradonačelnik Subotice, je rekao da je na neki način jedan sistem tačkasto raspoređen po različitim mestima u gradu, spojen, ujedinjen i stvorena je jedna ozbiljna ekološka prestonica Vojvodine, koja, međutim, prvo treba da reši svoje ekološke probleme. Naglasio je da građani Subotice sa puno kompetencije i sa dobrim informacijama mogu da budu partneri gradu u rešavanju svega toga.

Svoj potpis na Memorandum je stavio i, **Blažo Perović**, direktor Otvorenog

univerziteta, koji je između ostalog rekao da posvećenost ove institucije zaštiti životne sredine ide do tog nivoa da su i dva festivala u svoj programski sadržaj uvrstili ekologiju, a to su Međunarodni festival pozorišta za decu i Palički festival evropskog filma.

Prvi Arhus centar počeo je da radi u Kragujevcu prošle godine, koji je već ostvario zapažene rezultate u ovoj oblasti, o čemu je govorio, **dr Srđan Matović**, član Gradskog veća Kragujevca za životnu sredinu, održivi razvoj i saradnju sa udruženjima. Izrazio je zadovoljstvo što će saradivati sa subotičkim centrom čiji rad je predstavio, **mr Pavle Budinčević**, programski direktor Otvorenog univerziteta.

O stanju životne sredine u gradu domaćinu, prisutne je upoznala, **mr Suzana Dulić**, članica Gradskog veća zadužena za komunalije i zaštitu životne sredine.

MODELI ZA PRIMENU KONVENCije

- *U prostorijama Regionalnog Arhus centra Subotica na Otvorenom univerzitetu, u utorak, 15. marta, održan je prvi skup nakon svečanog otvaranja, koji predstavlja početak saradnje sa Regionalnim Arhus centrom Kragujevac*

Uz podršku OEBS-a organizovan je okrugli sto na temu „Promocija principa Arhuske konvencije i predstavljanje modela pravnih akata za jedinice lokalne samouprave“. Među učesnicima su bili predstavnici lokalnih samouprava zaduženi za zaštitu životne sredine, ekoloških organizacija, medija i preduzeća koje imaju dozvole za upravljanje otpadom.

U ime domaćina goste je pozdravio, **mr Pavle Budinčević**, programski direktor Otvorenog univerziteta, koji je izrazio zadovoljstvo uspostavljanjem

saradnje sa kolegama iz Kragujevca i ukazao na značaj povezivanja sa drugim Arhus centrima, ne samo u našoj zemlji, već i u inostranstvu.

Ispred Arhus centra Kragujevac, učesnicima se obratio, **dr Srđan Matović**, član Gradskog veća za životnu sredinu, održivi razvoj i saradnju sa udruženjima. Govorio je o primeni Arhuske konvencije u Srbiji, te izvestio o skoro jednogodišnjem radu i budućim aktivnostima centra. Postignuti su mnogi rezultati, ali je za istaći usvajanje rešenja o obrazovanju saveta za

zaštitu životne sredine od strane Gradskog veća. Sredstva za rad tzv. „zelenog saveta“ će se obezbeđivati iz Fonda za zaštitu životne sredine.

Modele pravnih akata za jedinice lokalne samouprave u cilju primene konvencije prezentovala je dipl. pravnik, **Borka Rakonjac**. Detaljno je objasnila predloge odluka o osnivanju saveća, instaliranju zelenog telefona, zastupnika, kao i zelene skupštinske stolice. Istakla je da je opštom odredbom utvrđena obaveza svih organa grada, odnosno opština, javnih preduzeća, privrednih društva, ustanova i službi čiji je osnivač grad, odnosno opština, kao i mesnih zajednica, da učine dostupnim informacije koje se tiču zaštite i očuvanja životne sredine, da uređuju učešće javnosti u donošenju odluka u ovoj oblasti i obezbede pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine na teritoriji na kojoj sprovode vlast, odnosno za koju su osnovani.

Pravni ekspert Arhus centra Kragujevac, **Zorica Avramović**, ukazala je na značaj i ulogu jedinica lokalne samouprave u primeni Arhuske konvencije u Srbiji. Posebno se osvrnula na rezultate ankete koju je sproveo Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, a koji ukazuju na velike razlike u ocenama javnosti i lokalne samouprave o dostupnosti informacija. Građani smatraju da su loše informisani zbog nedostatka i male pouzdanosti informacija, dok većina predstavnika lokalne uprave smatra da je dostupnost informacija adekvatna i odlična. Jedino im je zajedničko da naučni centri i ekološke organizacije predstavljaju izvore informacija u koje imaju najviše poverenja.

Plan rada Arhus centra u Subotici predstavila je, **Snježana Mitrović**, iz Udruženja TERRA'S. Izložila je hronologiju dešavanja od ideje do realizacije, govoreći o saradnji civilnog sektora i lokalne samouprave, na primeru preras-tanja Info eka u Arhus centar.

Nakon prezentacije o primeni Zakona o upravljanju otpadom, šef Službe za zaštitu životne sredine grada Kragujevca, **mr Dragan Marinković**, otvorio je diskusiju koja je ukazala na sporost resornog ministarstva u proceduri izdavanja dozvola za koje su nadležni. Učesnici skupa su se saglasili da su ovakva okupljanja korisna, posebno predstavnicima lokalnih samouprava u implementaciji sve većeg broja zakona.

ZELENI SAVET I ODLUKA

• *Učesnicima okruglog stola na temu „Promocija principa Arhuske konvencije i predstavljanje modela pravnih akata za jedinice lokalne samouprave“ podeljeni su priručnici u izdanju Regionalnog Arhus centra Kragujevca preko projekta realizovanog uz podršku Misije Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) u Srbiji*

U priručniku su, između ostalog, dati detalji konvencije, ali i modeli dve odluke: Odluke o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine i Odluke o osnivanju saveća za zaštitu životne sredine. U priručniku se, između ostalog, navodi sledeće:

Implementacija niza strategija, zakona i podzakonskih akata koje je Republika Srbija donela u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, konstatovana je kao potreba 2007. godine u „Pregledu stanja životne sredine u Republici Srbiji“, koji je izradila i publikovala Ekonomska komisija Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE) – Komisija za programsku politiku u oblasti zaštite životne sredine.

Nedostatak mehanizama za aktivaciju, odnosno primenu propisa donetih u ovoj oblasti posebno se ogleda u:

- nedostatku sistematskog praćenja stanja u oblasti zaštite životne sredine,
- nedostatku standarda delovanja,

načina i postupaka učešća javnosti u donošenju odluka iz oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja,

- nedostatku sistematskog praćenja stanja i obrazovanja organa ili tela, posebno na nivou lokalnih samouprava, koja bi operativno delovala.

Potrebu za donošenjem standardizovanih odluka u ovoj oblasti, koje se kao modeli nude lokalnim samoupravama, sa različitim modalitetima prilagođenim kapacitetima lokalne zajednice, pre svega treba shvatiti kao podsticaj lokalnim sredinama da pitanju zaštite životne sredine mogu pristupiti i na tom nivou, van stroge, zakonom uređene forme, na način i sa kapacitetima

koje imaju, a koje su u skladu sa zakonom koji ovu oblast uređuje i sa ovlaštenjima koja su im preneti Zakonom o lokalnoj samoupravi. U tom smislu, na nivou lokalnih samouprava, predlaže se donošenje „Odluke o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravo na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine“ i tzv. „Zelenog saveta“.

USKLAĐENO SA ZAKONOM

Predloženo donošenje „Odluke o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravo na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine“, je u skladu sa zakonom, kao opštim aktom, kojim se na najopštiji način sistematski uređuju pravni okvir i osnovni mehanizmi delovanja na nivou lokalnih zajednica. Takođe, se sugeriše formiranje posebnog, operativnog organa, odnosno tela – Saveta za zaštitu životne sredine („Zelenog saveta“) čiji je zadatak sistematsko praćenje stanja i propisa koji se donose na nivou lokalne zajednice u ovoj oblasti i njihove primene.

Predložene odluke su svoj pravni okvir našle u Zakonu o zaštiti životne sredine, koji u članu 4. obavezuje jedinice lokalne samouprave, odnosno opštine i gradove da obezbede sistem zaštite životne sredine, da je čuvaju i unapređuju. Takođe, članom 18. Zakona o lokalnoj samoupravi, uređeno je da je opština, odnosno grad, dužan da se preko svojih organa stara o zaštiti životne sredine, da donosi programe zaštite prirodnih vrednosti, u skladu sa svojim interesima i specifičnostima.

Odluke su sačinjene u skladu sa odredbama Arhuske konvencije koja je usvojena 25. juna 1998. godine, na Četvrtoj konferenciji „Životna sredina za Evropu“, čiji je cilj da doprinese zaštiti prava svakog pojedinca, sadašnjih i budućih generacija, da živi u sredini koja obezbeđuje njegovo zdravlje i blagostanje.

Pokrenuta pod pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija, kao ambiciozni poduhvat u smislu demokratizacije na polju životne sredine, Konvencija predstavlja ogroman pomak u razvoju međunarodnog prava u ovoj oblasti.

Njenim sprovođenjem se na delotvoran način obezbeđuje pravo svakog pojedinca i svih zainteresovanih subjekata da uzmu učešća u donošenju odluka koje se tiču životne sredine, a koje na direktan ili indirektan način mogu uti-

cati na kvalitet života odnosnih lica. Ovo je ujedno i centralno pitanje koje reguliše ovaj međunarodni pravni akt. Druga dva seta pravila koja se odnose na dostupnost informacija koje se tiču životne sredine i obezbeđivanje efikasnih načina pravne zaštite u neposrednoj su funkciji što efikasnijeg učešća javnosti u procesu odlučivanja. Uočeno je da učešće javnosti u odlučivanju ima višestruke pozitivne efekte na funkcionisanje političkog, pravnog i ekonomskog sistema, te na ovaj način odlučivanje o važnim pitanjima u jednoj društvenoj zajednici prestaje da bude monopol pojedinaca ili grupa i u punoj meri i na suštinski način doprinosi demokratizaciji društva.

Pravilna implementacija ove konvencije kroz podzakonska akta doneta na nivou lokalne samouprave doprineće reformisanju javne uprave i njen rad učiniti znatno efikasnijim, kvalitetnijim i korisnijim građanima u tri ključne

ARHUSKA KONVENCIJA

Fundamentalno pitanje koje Arhuska konvencija reguliše jeste pitanje prava čoveka na adekvatnu životnu sredinu, to jest prava čoveka da živi u sredini koja obezbeđuje zdravlje i dobrobit. Konvencija, takođe, obavezuje da se takva životna sredina čuva i unapređuje. Kao međunarodni instrument zaštite životne sredine ova konvencija sadrži tri grupe pravila koja se odnose na:

- pravo građana na dostupnost informacija,
- pravo građana da učestvuju u donošenju odluka o životnoj sredini,
- prava na pravnu zaštitu u slučaju kada su prethodna dva prava povređena.

oblasti koje su predmet njenog regulisanja (dostupnost informacija, učešće građana u odlučivanju, pravna zaštita). To će dalje doprineti razvoju institucija pravne države, poštovanju ljudskih prava, jačanju poverenja u javnu upravu odnosno ukupnom odvijanju demokratskih procesa.

Njen značaj i proklamovane principe potvrdili su i zakonodavni organi Republike Srbije usvajanjem Zakona o potvrđivanju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravo na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Arhuska konvencija) 12. maja 2009. godine, a čija je Strana Republika Srbija postala 31. jula 2009. godine.

Udruženje TERRA'S

ORGANICA.net

Udruženje TERRA'S je sa partnerom Udrugom Slap, održalo dve konferencije za novinare, u martu u Osijeku i u aprilu u Subotici, najavljujući zajednički projekat ORGANICA.net koji sufinansira Evropska unija u sklopu programa IPA prekogranične saradnje Hrvatske i Srbije. Projekat je značajan za prekograničnu saradnju Osiječko-baranjske županije i Severno-bačkog okruga, te međusobno povezivanje dveju susednih zemalja.

Aktivnosti traju 18 meseci, a počeo je u februaru. Želimo što bolje povezati proizvođače i imati što više proizvođača, potrošača i zaposlenih osoba, rekla je, Sonja Vuković, iz Udruge Slap, dok je, Snježana Mitrović iz Udruženja TERRA'S, istakla da je partner projekta u Subotici Dečja ustanova „Naša radost“. Predviđena je edukacija kuvara koji će pripremati i demonstrirati organsku hranu i time predstaviti značaj organskih proizvoda među najmlađom populacijom i njihovim roditeljima. Takođe, će biti organizovano nekoliko edukativnih seminara i događaja poput Dana otvorenih farmi i Food bazara sa ciljem širenja svesti i kulture o pravilnoj ishrani, na kojima će potrošači moći da se informišu o tome šta je organska proizvodnja, kako da prepoznaju organske proizvode na tržištu, i njihove specifikacije koje su u skladu sa evropskim standardima.

Među prvim aktivnostima jeste mapiranje resursa, odnosno, istraživanje tržišta u obe regije. Planiramo organizovati i studijske posete poljoprivrednika iz Srbije u Osijek, rekla je, Jelena Ivović, iz Udruženja TERRA'S. Nadalje će se raditi na stvaranju tržišta za organske proizvode te na umrežavanju i stvaranju prekogranične saradnje. Potrebno je napomenuti i kako će se pokrenuti i poseban edukativni portal s videosadržajima na kojem će distributeri i trgovci moći da pronađu sve potrebne informacije.

FORMIRANA POSEBNA SLUŽBA, 1. januar

Reorganizacijom Gradske uprave, Služba za komunalne poslove, preduzetništvo i zaštitu životne sredine je od 1. januara, preimenovana u Službu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, a u sklopu Sekretarijata za lokalni ekonomski razvoj, privredu, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životne sredine. U cilju jačanja kapaciteta Službe, primljena je jedna stručna osoba za oblast zaštićenih prirodnih dobara.

Udruženje TERRA'S je kroz projekat javnog zagovaranja uticalo na donošenje ove odluke u cilju što uspešnije primene velikog broja usvojenih tzv. zelenih zakona, kako je lokalnim samoupravama sugerisao i resorni ministar, dr. Oliver Dulić. Za dobru saradnju civilnog sektora sa Gradskom upravom Subotice, pismena zahvalnost TERRA'S-u je stigla od direktorice USAID misije u Srbiji koja je podržala projekat javnog zagovaranja.

KONFERENCIJA ZA NOVINARE, 22. mart

Povodom 22. marta, Svetskog dana voda, u JKP "Vodovod i kanalizacija" je održana konferencija za novinare u cilju ukazivanja na zajedničke napore koje ovo preduzeće i Grad Subotica čine da voda za piće bude dostupna svakom domaćinstvu, privrednom subjektu i ustanovama putem organizovanog vodosnabdevanja, kao i na odvođenju upotrebljenih komunalnih i industrijskih voda i njihovom prečišćavanju.

Tema svetskog dana vode za 2011. godinu je „VODA GRADOVIMA - GRAD VODI!“

Iz izlaganja se čulo da je „Vodovod“ jedno od najznačajnijih javnih preduzeća, da je pokrivenost vodovodnom mrežom 80%, a de je veći problem u (ne)pokrivenosti grada sa kanalizacionom mrežom (40% izgrađena kanalizacija). Istaknuto je da funkcionisanje novog gradskog prečišćavača otpadnih voda daje početne dobre rezultate, ali je neophodno da industrija svoje otpadne vode primarno prečišćava do nivoa dozvoljenih parametara koncentracija štetnih materija. Primenom Zakona o zaštiti životne sredine, predviđena je izrada katastra zagađivača, monitoringa zagađivača i visoke kaznene mere za odstupanja od definisanog kvaliteta otpadnih voda na mestima njihovog upuštanja u kanalizacionu mrežu. Subotičani piju zdravu, higijenski i mikrobiološki ispravnu vodu za piće!

Subotice je 26. marta u 20.30 časova bila deo sveta. Širom planete isključivana su svetla na jedan sat kako bi pokazali da radeći zajedno možemo napraviti pomak u borbi protiv klimatskih promena. Inicijativu je predvodila jedna od najvećih svetskih organizacija za zaštitu prirode – WWF.

SAT ZA PLANETU, 26. mart

Subotice je 26. marta u 20.30 časova bila deo sveta. Širom planete isključivana su svetla na jedan sat kako bi pokazali da radeći zajedno možemo napraviti pomak u borbi protiv klimatskih promena. Inicijativu je predvodila jedna od najvećih svetskih organizacija za zaštitu prirode – WWF.

Javna rasprava o predlogu Plana upravljanja otpadom za teritoriju Grada Subotice do 2020. godine

ZNAMO ŠTA ĆEMO SA OTPADOM

- Služba za zaštitu životne sredine i održivi razvoj prihvatila predloge koji su u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom
- Korigovan broj lokacija na kojima će se nalaziti kontejneri za selektivno odlaganje otpada, prihvaćene primedbe u vezi grešaka vezanih za rok u naslovu, definiciju značenja „otpad“ i greške u navodima pri upotrebi termina vezanih za druge Odluke

Među prvima u Srbiji, Subotica je izradila Nacrt lokalnog plana upravljanja otpadom koji je predstavljen uz javnu raspravu, 15. aprila. Među učesnicima su bile nevladine organizacije koje se bave pitanjima zaštite životne sredine.

Diskusiju je otvorila, **Matilda Seker**, gradski sekretar za lokalni ekonomski razvoj, privredu, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životne sredine koja je pozdravila prisutne upoznavši ih sa zakonskim obavezama vezanim za donošenje ovog plana. U cilju ugradnje što više konkretnih podataka, lokalna samouprava se odlučila da njihovi stručnjaci rade plan umesto da angažuju konsultantske kuće. U izradi ovog dokumenta učestvovali su stručni saradnici Službe za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, mr Darko Plenk i **mr Gordana Gavrilović**, u saradnji sa komunalnim preduzećima „Čistoća i zelenilo“, „Vodovod i kanalizacija“, Regionalna deponija i Zavodom za javno zdravlje.

Mr Gordana Gavrilović, upozнала je prisutne sa činjenicom da je plan sačinjen u skladu sa Strategijom upravljanja otpadom za period 2010-2019, u kome su definisani kratkoročni ciljevi do 2014. i dugoročni do 2019. godine. Plan je urađen i u saglasnosti sa politikom Evropske unije po pitanju upravljanja otpadom, što obuhvata reciklažu, smanjenje količine otpada koji se odlaze i favorizovanje pozitivnih dosadašnjih iskustava po pitanju upravljanja otpadom. Nakon prezentovanja plana, usledila je diskusija.

Nataša Djereg, iz Udruženja CEKOR, je komentarisala postizanje cilja da se reciklira 25%, te uputila niz pitanja u vezi odlaganja nerazvrstanog otpada, otvaranja reciklažnog centra, definisanja specifičnih aktivnosti, kao što su edukacija i monitoring, zabranjivanje spaljivanja otpada, osnaživanje komunalne policije i sl.

Na ove komentare, mr Gordana Gavrilović, je odgovorila da su navedene primedbe preambiciozne za desetogodišnji plan i da je ambalažni otpad regulisan posebnim Zakonom, a da je 25% opšti cilj u okviru dostizanja nacionalnog cilja koji se odnosi na ponovno iskorišćenje i reciklažu za period do 2014. godine. Odlaganje otpada prema količini generisanog otpada zahteva adekvatnu infrastrukturu, opremljenost, kvalitetniju organizaciju, svesne

građane, čemu plan i teži, a edukacije su predviđene u kontinuitetu, dok će se opasan otpad iz domaćinstava rešavati kao posebna kategorija prikupljanjem na lokaciji sakupljačke stanice.

Na pitanje, **Pere Markovića** iz Centra za regionalna istraživanja, o tome šta će biti sa elektronskim otpadom, odgovor je bio da je planirana izgradnja i opremanje mesta tzv. sakupljačke stanice za odlaganje ove vrste otpada, ali tek kada se obezbede adekvatna finansijska sredstva.

Direktorica Regionalne deponije Subotica, **Andrea Kikić**, je istakla da je potrebna dopuna plana, jer se u njemu regionalna deponija tek ovlaš dotiče. Naime, navedeno je da će se medicinski otpad dovoziti iz drugih gradova, a funkcionisanje regionalne deponije podrazumeva da će se od 2013. godine donositi i otpad iz drugih opština, dakle ne samo medicinski, već i komunalni, koji ne može da se reciklira. Stoga plan treba da sadrži i vrste otpada koji će se otpremati u druge opštine, odnosno da postoje posebni tokovi otpada. Smatra da je 500.000 evra, suma koja je predviđena za izbor opcije tretmana biorazgradivog otpada, isuviše velika.

Na ovu opasku Služba konstatuje da je taj iznos preuzet iz projekta radenog za potrebe grada Kragujevca i da je upravljanje biorazgradivim otpadom u okviru

Lokalnog plana za teritoriju grada Subotica, planiran u skladu sa obavezama smanjenja biorazgradivog otpada od 2012. godine. Međutim, odgovor od strane Službe je da i dalje postoje nejasnoće u tome šta je potrebno proširiti u Lokalnom planu upravljanja otpadom za teritoriju grada Subotica.

Zvonko Bačić iz JKP „Čistoća i zelenilo“ je naglasio da na primeru politike drugih gradova, postoji dva modela o upravljanju otpadom – kaznena politika u Indiji, i umanjeње računa za smeće u Kuli. Problem u Srbiji je što ne postoji berza sirovina, kako bi se obezbedio plasman, a i otkupne cene otpada su niske. Na primer, na čitav Plato „Čistoće i zelenila“ koji bi potencijalno mogao da se koristi za prikupljanje i selektovanje sekundarnih sirovina, može da se smesti staklo u vrednosti od 28.000,00 dinara, te da su potrebne investicije, ali da mora da se ide postepeno. Na konstataciju, **Zvezdana Kalmara**, da bi trebalo da se izračuna kolika će se sredstva od ulaganja vratiti gradu, a ne da ulaganje u upravljanje otpadom uvek bude stavka budžeta, te da osim IPA fondova treba koristiti i fondove za javne radove, Zvonko Bačić, odgovara da „Čistoća i zelenilo“ ima iskustva u pronalaženju fondova, ali da u fondovima za socijalno ugrožene kategorije nije bilo sredstava za te aktivnosti.

Matilda Seker, je izjavila da Zakon o upravljanju otpadom sadrži kaznene mere koje su jasno definisane i da inspekcija kontroliše realizaciju plana, te da je ove godine pet miliona dinara izdvojeno iz Fonda za zaštitu životne sredine za kupovinu kontejnera za reciklažu.

Nakon razmatranja svih primedbi sa javne rasprave i pismeno dostavljenih komentara, Služba za zaštitu životne sredine i održivi razvoj je stava da prihvati i koriguje sadržaj plana samo predlozima koji su predviđeni i propisani Zakonom o upravljanju otpadom. U tom smislu, između ostalog, korigovan je broj lokacija na kojima se nalaze kontejneri za selektivno odlaganje otpada, zatim su prihvaćene primedbe u vezi grešaka vezanih za rok u naslovu, definiciju značenja „otpad“ i greške u navodima pri upotrebi termina vezanih za druge Odluke, na osnovu prosleđenih primedbi, **Ksenije Marton**, iz EUG „Horizonti“.